

Historisch winkelen in GENUA

Wie zich verheugt op *la bella Italia* met haar opgepoetste pleinen en aangeharkte parkjes is in Genua niet helemaal aan het juiste adres. Dit is een stad voor reizigers die in de donkere steegjes op zoek gaan naar bijzondere verhalen en eeuwenoude tradities. En waar kan dat beter dan in *botteghe storiche*? In deze historische winkels en ateliers beoefenen Genuese familie's al eeuwen bijzondere ambachten. Wij bezochten de mooiste.

Tekst Miriam Bunnik Fotografie Sofie Delauw

Tussen die
muren zijn de
oude Genuese
ambachten nog
springlevend

Via Garibaldi

Profumo

Genua is een oude stad met een rijke geschiedenis, die als de lagen van een ui over de stadsmuren ligt. Met elke nieuwe periode kreeg de stad een nieuw gezicht. Genua is daardoor een allegaartje aan stijlen en vormen. Tussen die muren zijn de oude Genuese ambachten nog springlevend. Koopwaar die de ondernemende Genuese zeevaarders meenamen van hun handelsmissies zijn een belangrijk onderdeel van het culturele erfgoed. Stropdassen, stoffen, kleding, schoenen, glas-in-lood, chocolade en kurken worden hier nog altijd met de hand gemaakt. Om te zorgen dat de charme van ambachtelijke producten niet verloren gaat, is in 2011 het register van *botteghe storiche* opgericht. Een lijst met historische winkels en werkplaatsen waar al eeuwenlang een Genuese familie aan het roer staat. Om in aanmerking te komen voor een plekje op die lijst moet de handelsactiviteit minstens vijftig jaar oud zijn en een paar historische elementen als architectuur, inrichting, werktuigen, documenten en/of historische context bewaren. Inmiddels is er een bonte verzameling: een chocoladefabriek, een schoenenwinkel, drogisterijen, apotheken, slagers, een barbier, *pasticceria's*, boekhandels, trattoria's, een juwelier en een kledingwinkel. Noem het maar op.

Ingepakte chocolaatjes van Viganotti

Het winkeltje van de bekendste chocolatier van de stad, Romeo Viganotti, ligt een beetje verscholen in een achterafstraatje. Desondanks tref je er regelmatig een lange rij klanten aan die speciaal voor de ambachtelijke bonbons en chocolaatjes hiernaartoe komen. Bij Viganotti is niks geautomatiseerd, alles wordt nog met de hand bereid. Het voordeel is dat de chocolatier daardoor kan spelen met zijn recept en het kan aanpassen aan het weer, het type cacao of suiker dat hij van zijn leveranciers krijgt. Bovendien ligt de chocolade hier zes tot twaalf maanden te rijpen in de koelkast om de smaken van de cacao tot hun recht te laten komen. Je koopt er dan ook geen voorverpakte doosjes, maar kiest zelf het formaat dienblaadje en laat het vullen met zoveel chocolaatjes als je maar wilt. Een met blauw papier ingepakt pakketje chocolaatjes van Viganotti is een waar cadeautje. *Romeo Viganotti. Vico dei Castagna 14 R, romeoviganotti.it*

Romeo Viganotti

Viganotti

Suikergoed bij Profumo

In de winkel van de familie Profumo ruikt het mierzoet; alles draait hier om suikergoed. Er worden marmelades, suikerbonbons en *confetti* (bruidsuikers) in alle kleuren van de regenboog verkocht. In de vitrine staan taartjes die zo uit een pastisseriemagazine lijken te komen. De winkel werd in 1825 opgericht door de familie Villa, wier naam nog altijd op de gevel staat, maar ging in 1968 over in de handen van Mario Profumo. Nu hebben zijn zonen Marco en Maurizio er de leiding. In de zomerperiode heeft Profumo het rustig, rond kerst en Pasen loopt het storm. In elk seizoen vind je hier weer andere zoetigheden uit de Genuese traditie: gekonfijte vruchten, taartjes met frambozen en gevulde perziken in de zomer, pralines, *pandolce* en marrons glacés in de winter. *Pasticceria Profumo. Via Portello 2R, villa1827.it*

Profumo

Profumo

Het terras
van Sà Pesta

Luigi Stagno calzature

Hartige taarten bij Sà Pesta

In een vroegere zoutwinkel zit sinds 1889 het eethuis Sà Pesta. De naam Sà Pesta betekent fijngemalen zout en is een herinnering aan het monopolie op zout dat de oude Republiek Genua vroeger had. Het zaakje is zonder poespas ingericht en wordt gerund door Paolo en zijn twee zussen Antonella en Cinzia. Het is de ideale plek voor een traditionele lunch. Denk aan Ligurische specialiteiten die vers uit de oven komen: *farinata* (een platte koek van kikkererwtenmeel), rijsttaarten en groentetaarten. Maar je vindt er ook typische gerechten als *trofie al pesto*, gefrituurde ansjovis, *coniglio alla ligure* (konijn op Ligurische wijze). Kun je niet kiezen? Neem dan een bord met een mix van alle hartige taarten, inclusief een stuk *farinata*. Kom wel op tijd, want het is er altijd afgeladen druk. *Sà Pesta. Via dei Giustiniani 16R, sapesa.it*

Aresu

De kippen van Aresu

Een bezoek aan de antica polleria Aresu is een ware beleving. Eigenaar Matteo runt de zaak met aanstekelijke levendigheid. Zijn vader en moeder scharrelen nog altijd in de winkel rond en helpen hier en daar met het plukken van de kippen. Het winkeltje ziet er nog vrijwel hetzelfde uit als toen het in 1910 werd geopend – alleen wordt het kippenvlees nu niet meer koel gehouden met blokken ijs, maar zit er achter de originele houten deuren een moderne koelcel. Bijzonder trots is de familie op hun oude *specchiauovo*, een apparaat dat door een ei voor de lamp te houden aantooit of het nog vers is. En als je erom vraagt, krijg je bij de aankoop van een stuk vlees van la mamma een oud familie recept erbij. *Antica polleria Aresu. Vico Inferiore del Ferro 1R*

Luigi Stagno calzature

Sinds 1915 maakt de familie Stagno hoogwaardige leren schoenen voor man en vrouw. Vader Luigi en zoon Martino Stagno zetten die traditie voort. ‘Hij is de derde, ik ben de vierde generatie’, grapt Stagno senior die bijzonder trots op zijn bedreven zoon is. Hun schoenenwinkel bevindt zich op een voorname plek: in het gebouw van de Ligurische kunstacademie, tussen het theater van Carlo Felice en de bruisende fontein op het Piazza de Ferrari. Met zijn art nouveau en ronde vitrines vol kleurrijke schoenen is het zaakje een lust voor het oog. De schoenen worden niet helemaal op maat gemaakt – dat wil zeggen: niet aangepast aan de specifieke voet – maar je kunt het model, de hoogte van de hak, de kleur en de stof kiezen. *Stagno calzature. Largo Pertini 5*

Met elke periode kreeg deze stad een
nieuw gezicht. Genua is daardoor een
allegaatje aan stijlen en vormen

Uitzicht over de haven en
de oude stad van Genua

Doorkijkjes aan
de Via Garibaldi

Caffè degli Specchi

Ook aan oude koffiehuisen ontbreekt het niet in Genua. Namen als Mangini en Klainguti zijn echte instituties in de stad. Onlangs is ook de beroemde koffiefbar Caffè degli Specchi toegevoegd aan de lijst van historische winkels. De bar trekt al eeuwen allerlei schrijvers en kunstenaars aan. Zo speelt hij onder andere een belangrijke rol in het boek *La superba* van de in Genua woonachtige Nederlandse schrijver Ilja Leonard Pfeiffer. Een cappuccino aan een van de ronde tafeltjes onder het gewelfde plafond vol majolicategeltjes en omringd door vele spiegels, voert je even terug in de tijd. *Caffè degli Specchi. Salita Pollaiuoli 43/R, caffedeglispecchi.it*

Drugstore Torielli

De drogheria Torielli is een krap winkeltje waar *droghe* worden verkocht, wat niet betekent dat er drugs worden gedeald, maar dat je allerlei specerijen en koloniale producten kunt krijgen. Grote glazen potten vol thee, koffie, snoepjes en specerijen uit de vijf verschillende continenten vullen de achterwand. De winkel draagt de naam van Matilde Torielli, die de zaak in 1930 opende. Achter de toonbank staan nu haar kleindochters, de zussen Antonella en Rosanna Cavanna. Vraag ze om een zakje *spezie genovesi*, een geurige kruidenmix van onder andere koriander, gember, kruidnagel, kaneel en piment. Het goedje wordt gebruikt als smaakmaker voor bijvoorbeeld vleesgerechten. De vader van de twee zussen heeft het recept bedacht en dit wordt tot op de dag van vandaag strikt geheim gehouden. *Drogheria Torielli. Via di San Bernardo 32 R*

Cartoleria Barisione

Al sinds 1878 is kantoorboekhandel Barisione de place to be in de stad. Hier moet je zijn voor briefpapier en enveloppen, voor pennen, potloden en andere kantoorbenodigdheden. De winkel is al die jaren in dezelfde familie gebleven en inmiddels zijn Renata met haar dochter Alessia en haar kleindochter Annalisa de drijvende kracht erachter. Nu mensen echter steeds minder via papier met elkaar communiceren, moet de winkel het vooral hebben van de verkoop van visitekaartjes en *partecipazioni* (doop- en trouwkaarten). Maar je kunt er ook terecht voor een mooi handgemaakt fotoalbum. En in een hoekje bij de ingang maakt een kunstenaar kleurrijke aquarellen van de stad, die je zo – nog nat van de verf – kunt meenemen als souvenir. *Cartoleria Barisione. Via di Soziglia 86*

Antica Farmacia della Maddalena

Op het plein van de Santa Maddalena-kerk bevindt zich een van de oudste apotheken van de stad: *farmacia* Maddalena. Boven de deur hangt een lantaarn van glas-in-lood aan een ijzeren griffon, het symbool van de stad Genua. De zaak wordt gerund door de familie Torelli,

Palazzo Grillo

Design district

Het zaakje wordt gerund door Paolo en zijn twee zussen Antonella en Cinzia. Het is de ideale plek voor een traditionele lunch

Bereiding van de farinata bij Sà Pesta

te herkennen aan het familielogo met de stier. De inrichting is na een renovatie in de jaren negentig van de vorige eeuw niet meer zo antiek, maar de apotheek bewaart nog altijd de oude werktuigen en weegschalen. En oude doosjes medicijnen, zoals aspirine en heroïne van de geneesmiddelenfabrikant Bayer. Heroïne werd vroeger gebruikt als alternatief voor morfine, totdat bleek dat het nog veel verslavender werkt. Het is dan ook – uiteraard – niet meer te koop. *Antica Farmacia della Maddalena. Piazza della Maddalena 16r, farmaciameddalen.com*

Een stukje verderop kun je verse pasta en pesto kopen bij Da Mario, een stugge gesloten Liguriër die niet graag in de spotlights staat. Zijn koopwaar is legendarisch en beter dan de verse groentetaarten en trofie die in zijn etalage liggen, vind je het bijna niet.

Design district

Maar het is niet allemaal oud wat er blinkt. In het historische stadshart bruist ook veel nieuwe, jonge bedrijvigheid. Van koffiebars als Tazza Pazzo, waar twee jonge koffiefanaten specialty coffee serveren, tot aan hippe modeboetiekjes waar ook tassen van de Rotterdamse ontwerpster Susan Bijl worden verkocht. In de straatjes rondom de Via Giustiniani, waar van oudsher de architecten van de stad zaten, hebben (jonge) designers hun kamp ongeslagen. Elk jaar wordt hier in juni de Design Week gehouden, met het doel om het culturele erfgoed te integreren met een nieuwe stroming van creativiteit en design. *didegenova.it*

Kantoorboekhandel Cartoleria Barisione

Kantoorboekhandel Cartoleria Barisione

Palazzo Grillo

In Genua kun je dus niet om het oude heen, maar je kunt er wel gebruik van maken. Een goed voorbeeld daarvan is het Palazzo Grillo, dat jarenlang in staat van verval verkeerde en vervolgens, na een grondige restauratie, is opgelapt tot een prachtig boetiekhotel. De fresco's op het plafond in de foyer staan in harmonieus contact met de designmeubels en de kast vol designboeken. Je slaapt er heerlijk, midden in het historische centrum van de stad. *Palazzo Grillo. Piazza delle Vigne 4, hotelpalazzogrillo.it*

Kijk voor meer informatie over de *botteghe storiche* op *botteghestorichegenova.it*